

คู่มือการปฏิบัติงาน กลุ่มกฎหมายและคดี

นางกานดา บาร์บิเยร์

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและคดี

กลุ่มกฎหมายและคดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕

คู่มือการปฏิบัติงาน

กลุ่มกฎหมายและคดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕

ของ

นางกานดา บาร์บิเยร์

ตำแหน่ง นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและคดี

คำนำ

เพื่อให้การปฏิบัติงานของ กลุ่มกฎหมายและคดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน และเพื่อให้การดำเนินงานกำกับดูแลงาน ในกลุ่มงาน เป็นไปตามภารกิจของงาน บทบาท อำนาจหน้าที่ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจงาน

ข้าพเจ้า จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของ ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและคดีชั้น ทั้งนี้ สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากรภายในกลุ่มกฎหมายและคดีต่อไป

นางกานดา บาร์บิเยร์

ตำแหน่ง นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและคดี

ส่วนที่ ๑

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

ขอบข่าย/ภารกิจ

๑. งานด้านกฎหมายและการดำเนินคดีของรัฐ
๒. การดำเนินงานวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว และพนักงานราชการ
๓. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

หน้าที่ความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่รักษาในตำแหน่งแทนผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและคดี ทำหน้าที่วิเคราะห์ วางแผนการปฏิบัติงาน กำกับ ดูแล ตรวจสอบ และให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบเอกสารหลักฐานในสายงาน และพิจารณาให้ความเห็นในบันทึกเสนอของบุคลากรกลุ่มกฎหมายและคดีให้เป็นไปด้วยความถูกต้องเรียบร้อย ก่อนนำเสนอผู้บังคับบัญชาพิจารณาสั่งการในงานที่ปฏิบัติ ปฏิบัติหน้าที่และรับผิดชอบงาน ดังนี้

- ๑.๑ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการมีวินัยและรักษาวินัย
- ๑.๒ ดำเนินการสืบสวนและการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน
- ๑.๓ ดำเนินการสอบสวนเกี่ยวกับวินัยและการตรวจพิจารณาวินัย
- ๑.๔ ดำเนินการสอบสวนเกี่ยวกับวินัยและการตรวจพิจารณาอุทธรณ์
- ๑.๕ ดำเนินการเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการพิจารณาการร้องทุกข์
- ๑.๖ ดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่
- ๑.๗ ดำเนินการเกี่ยวกับงานคดีปกครอง คดีแพ่ง คดีอาญา และคดีอื่นๆ ของรัฐ
- ๑.๘ ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- ๑.๙ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย จัดทำข้อมูลและติดตามประเมินผลเพื่อพัฒนางานกฎหมายและงานคดีของรัฐ
- ๑.๑๐ ร่างและพิจารณาตรวจร่าง กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับและมาตรการ นิติกรรม สัญญาที่เกี่ยวข้องของหน่วยงาน
- ๑.๑๑ ให้คำปรึกษาหรือให้ความเห็นและคำแนะนำด้านกฎหมายและคดี
- ๒.๑๒ ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุน การประสานงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานราชการกับ สถานศึกษา กลุ่มงานต่างๆ ภายในหน่วยงาน และหน่วยงานอื่น
- ๑.๑๓ ปฏิบัติงานอื่นที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

ส่วนที่ ๒

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการมีวินัยและรักษาวินัย

๑.๑ ขั้นตอนการดำเนินงาน

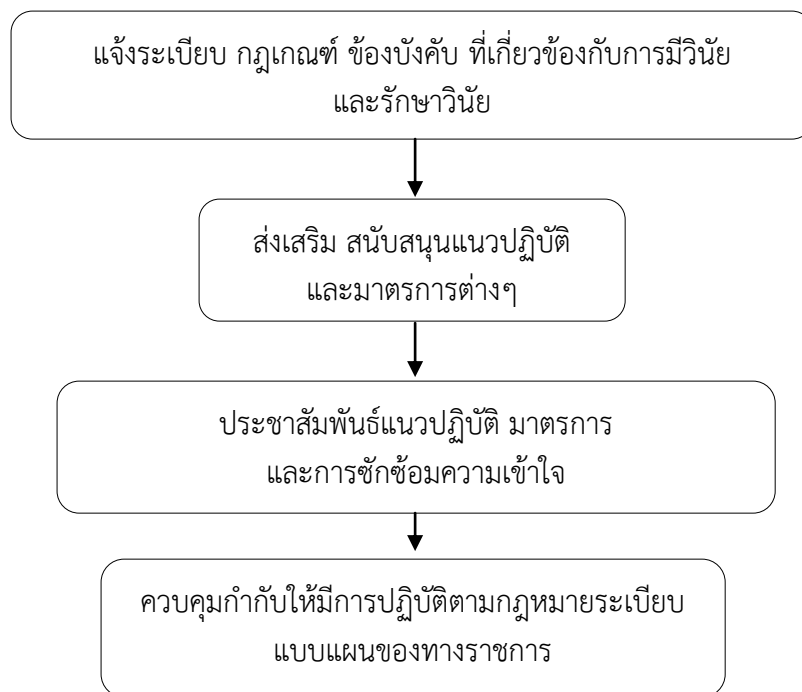
๑) แจ้างระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยและรักษาวินัยที่เป็นทั้งข้อห้ามและข้อปฏิบัติให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดถือปฏิบัติ

๒) ส่งเสริม สนับสนุนแนวปฏิบัติและมาตรการต่างๆ ที่ทำให้เกิดการมีวินัยและการรักษาวินัย

๓) ประชาสัมพันธ์แนวปฏิบัติ มาตรการ และการชักจูงความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยและรักษาวินัยผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเสมอภาค และเที่ยงธรรม มีความวิริยะ อุตสาหะขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่รักษาประโยชน์ของทางราชการ และปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด

๔) ควบคุมกำกับให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบแบบแผนของทางราชการ และหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยและรักษาวินัย

๑.๒ Flow Chart การปฏิบัติงาน

๑.๓ มาตรฐานการปฏิบัติงาน

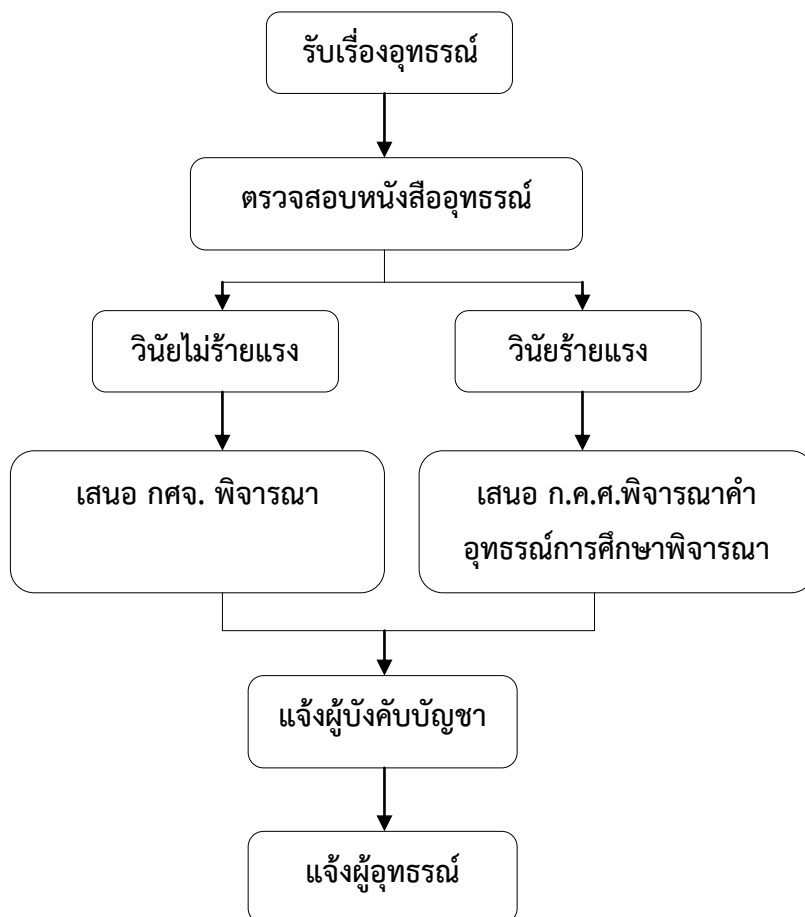
เสริมสร้าง สนับสนุน ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวินัย ป้องกันมิให้กระทำผิดวินัย และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินการใดๆ อันมีลักษณะเป็นการทุจริต รวมทั้งต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

๒. ดำเนินการเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์

๒.๑ ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ๑) รับเรื่องอุทธรณ์
- ๒) ตรวจสอบหนังสืออุทธรณ์ว่าได้ดำเนินการถูกต้อง ตามกฎ ก.ค.ศ.หรือไม่ เช่น ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด ถูกต้องตามรูปแบบหรือไม่ ฯลฯ
- ๓) ถ้าอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง เสนอ กศจ. พิจารณาถ้าอุทธรณ์วินัยร้ายแรง เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณาคำอุทธรณ์
- ๔) แจ้งผู้บังคับบัญชาสั่งการตามมติ กศจ.หากเป็นกรณีที่อุทธรณ์ต่อ กศจ.
- ๕) แจ้งผู้อุทธรณ์ทราบผลการพิจารณา

๒.๒ Flow Chart การปฏิบัติงาน

๒.๓ มาตรฐานการปฏิบัติงาน

๑. มีใบรับเรื่องอุทธรณ์

๒. ตรวจสอบภายใน ๑ วัน

๓. การบันทึกเสนอ มีข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย รวมทั้งความเห็นที่ครบถ้วนหรือเพียงพอสำหรับการพิจารณา

๔. แจ้งภายใน ๑ วัน นับจากรับทราบมติ กศจ.

๕. แจ้งภายใน ๑ วัน นับจากทราบผลการพิจารณา

๓. ดำเนินการเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการพิจารณาร้องทุกข์

๓.๑ ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑) รับเรื่องร้องเรียน/กล่าวหา

๒) ดำเนินการสืบข้อเท็จจริง

๓) กรณีมีมูล เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง/ไม่ร้ายแรง กรณีไม่มีมูล เสนอผู้บังคับบัญชาสั่งการให้ยุติเรื่อง

๔) ดำเนินการสอบสวนทางวินัย

๕) สอบสวนแล้วพบว่ากระทำผิดจริง ดำเนินการดังนี้

กรณีวินัยไม่ร้ายแรง เสนอผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษทางวินัย

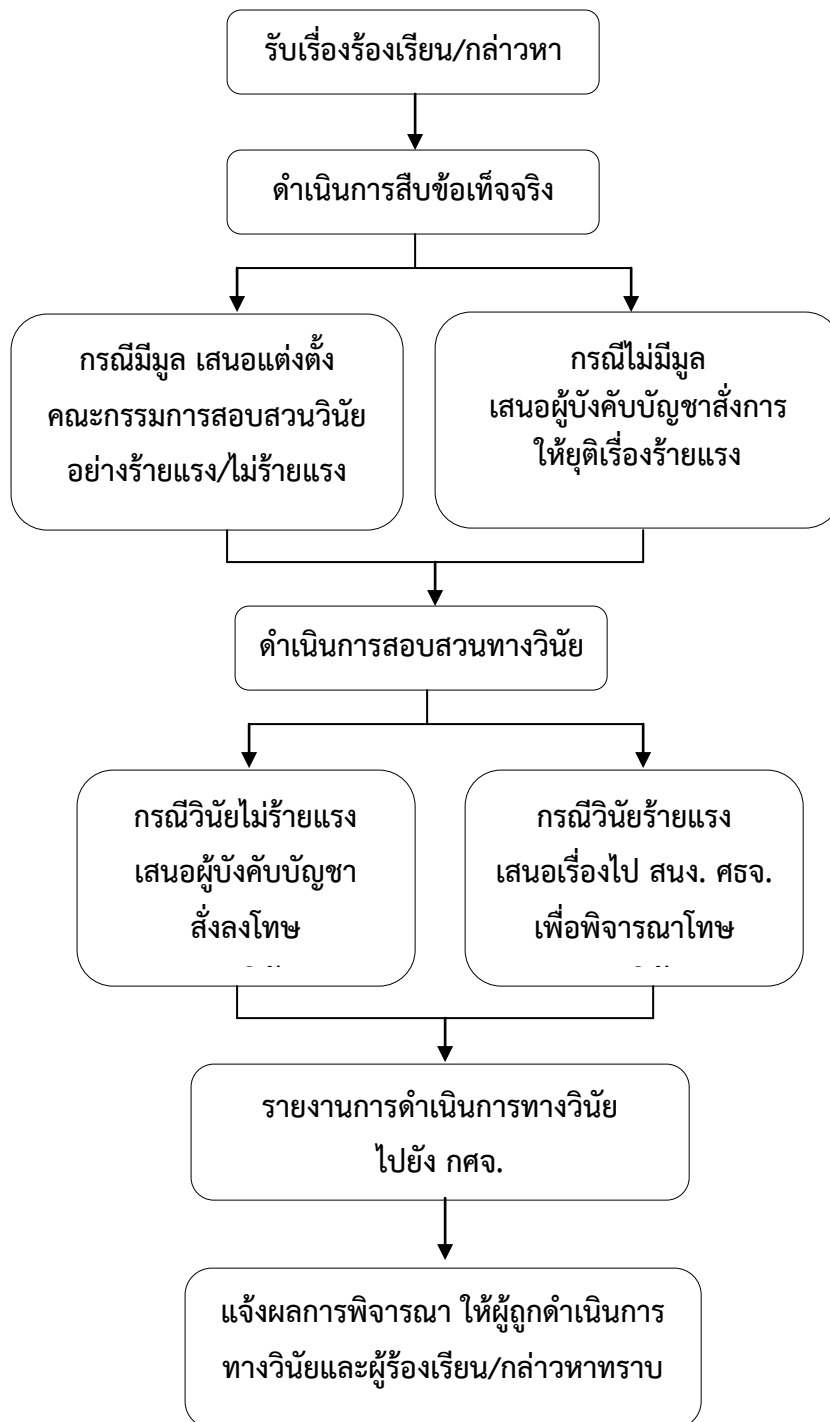
กรณีวินัยร้ายแรง เสนอเรื่องไป สนง. ศธจ. เพื่อพิจารณาโทษ และผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓

พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครูฯ พ.ศ.๒๕๔๗ ออกสั่งโทษตามมติดังกล่าว

๖) รายงานการดำเนินการทางวินัยไปยัง กศจ. เพื่อพิจารณาและรายงานการดำเนินการทางวินัยไปยัง สพฐ.เพื่อทราบ

๗) แจ้งผลการพิจารณาของ กศจ. ให้ผู้ถูกดำเนินการทางวินัยและผู้ร้องเรียน/กล่าวหาทราบ

๓.๒ Flow Chart การปฏิบัติงาน

๓.๓ มาตรฐานการปฏิบัติงาน

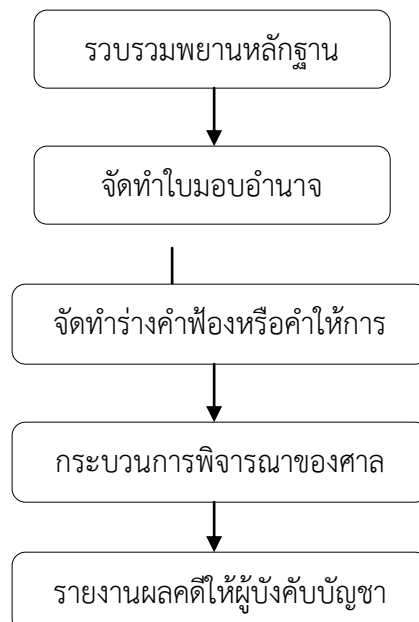
- ๑) มีใบรับเรื่องร้องเรียน/กล่าวหาเพื่อเป็นหลักฐาน
- ๒) แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงและดำเนินการสืบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายใน ๑ เดือน
- ๓) รายงานที่เสนอมีความชัดเจน ถูกต้อง และมีข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายรวมทั้งความเห็นที่ครบถ้วนหรือเพียงพอสำหรับการพิจารณาของผู้บังคับบัญชา
- ๔) มีการดำเนินการที่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.๒๕๕๑ และทันกำหนดเวลา (๑๘๐ วัน)
- ๕) มีการเสนอพิจารณาโทษและสั่งลงโทษตามมาตรฐานโทษที่กำหนด และตามระเบียบ ก.ค.ศ.ว่าด้วยวิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยข้าราชการครูฯ พ.ศ.๒๕๔๘
- ๖) ดำเนินการถูกต้องและครบถ้วนตามระเบียบ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการ
- ๗) แจ้งภายใน ๓ วันนับจากรับทราบผลการพิจารณาของ กศจ.

๔. ดำเนินการเกี่ยวกับคดีปกครอง คดีแพ่ง คดีอาญา และคดีอื่นๆ ของรัฐ

๔.๑ ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ๑) รวบรวมพยานหลักฐานเพื่อฟ้องคดีหรือต่อสู้คดี
- ๒) จัดทำใบมอบอำนาจให้ดำเนินคดีแทน
- ๓) จัดทำร่างคำฟ้องหรือคำให้การ (รวมถึงคำฟ้องหรือคำให้การเพิ่มเติม)
- ๔) ยื่นคำฟ้องหรือคำให้การต่อศาลที่มีเขตอำนาจ
- ๕) เข้าร่วมกระบวนการพิจารณาของศาลในนัดต่างๆ เช่น โต้สวน สืบพยาน พิจารณาคดีการฟังคำพิพากษา เป็นต้น
- ๖) ดำเนินการคัดสำเนาคำพิพากษาและรายงานผลคดีให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

๔.๒ Flow Chart การปฏิบัติงาน

๔.๓ มาตรฐานการปฏิบัติงาน

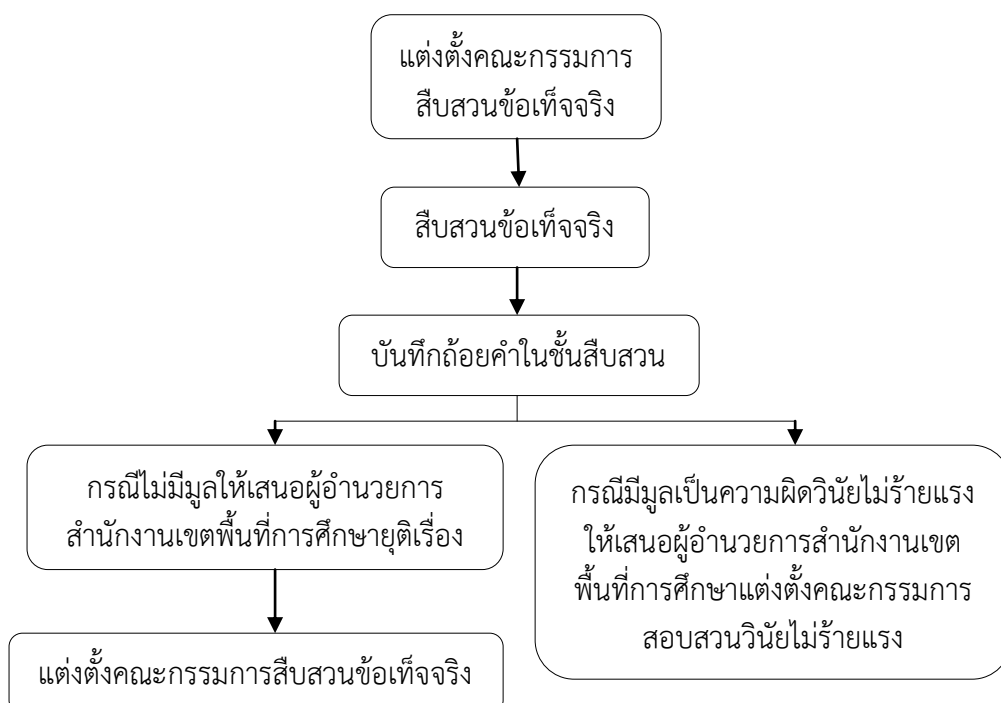
- ๑) มีพยานหลักฐานที่ครบถ้วนหรือเพียงพอสำหรับประกอบการฟ้องคดีหรือต่อผู้คดี
- ๒) มีใบมอบอำนาจที่ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดและมีการกำหนดหน้าที่ที่มอบหมายให้ดำเนินการในใบมอบอำนาจได้ชัดเจน ครอบคลุมภารกิจ
- ๓) มีคำฟ้องหรือคำให้การที่ครอบคลุมทุกประเด็นโดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน กระชับรัดกุม มีความถูกต้องของข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย
- ๔) ยื่นได้ทันกำหนดและศาลประทับรับฟ้องหรือรับคำให้การโดยไม่มีการสั่งให้แก้ไข
- ๕) ตอบข้อซักถามหรือแถลงการณ์ในศาลได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล และมีน้ำหนักให้รับฟังได้
- ๖) ดำเนินการภายใน ๑ วัน

๕. ดำเนินการสืบสวนเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน

๕.๑ ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ๑) เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ต้องมีความเที่ยงธรรมในการดำเนินการ ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด
- ๒) ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงฝ่ายหนึ่ง โดยต้องยึดกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ
- ๓) ดำเนินการบันทึกถ้อยคำในชั้นสืบสวนที่เกี่ยวข้อง เป็นหลักในการพิจารณาดำเนินการ
- ๔) ตรวจสอบจำนวนการสืบสวนข้อเท็จจริง
- ๕) กรณีไม่มีมูลให้เสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุติเรื่อง
- ๖) กรณีมีมูลเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้เสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง
- ๗) กรณีมีมูล ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง

๕.๒ Flow Chart การปฏิบัติงาน

๕.๓ มาตรฐานการปฏิบัติงาน

ดำเนินการสืบสวนเรื่องร้องเรียน ให้เป็นไปตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความเที่ยงธรรมในการดำเนินการ ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยต้องยึดกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เป็นหลักในการพิจารณาดำเนินการ

๖. ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๖.๑ ขั้นตอนการดำเนินงาน

๖.๑.๑ จัดทำแผนป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต ๕ โดยดำเนินการดังนี้

๑) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๒) ประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนป้องกันการทุจริต เพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการ ให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕

๓) จัดทำแผนป้องกันการทุจริตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๔) จัดทำปฏิทินการติดตามการดำเนินการตามแผนป้องกัน และปราบปรามการทุจริตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕

๕) ติดตามการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ และจัดทำรายงานความก้าวหน้าการดำเนินการตามแผนป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นรายไตรมาส และเสนอให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕ ทราบ

๖) จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนป้องกัน และปราบปรามการทุจริตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๖.๑.๒ จัดทำมาตรการป้องกันการทุจริตในด้านต่างๆ อาทิ เช่น

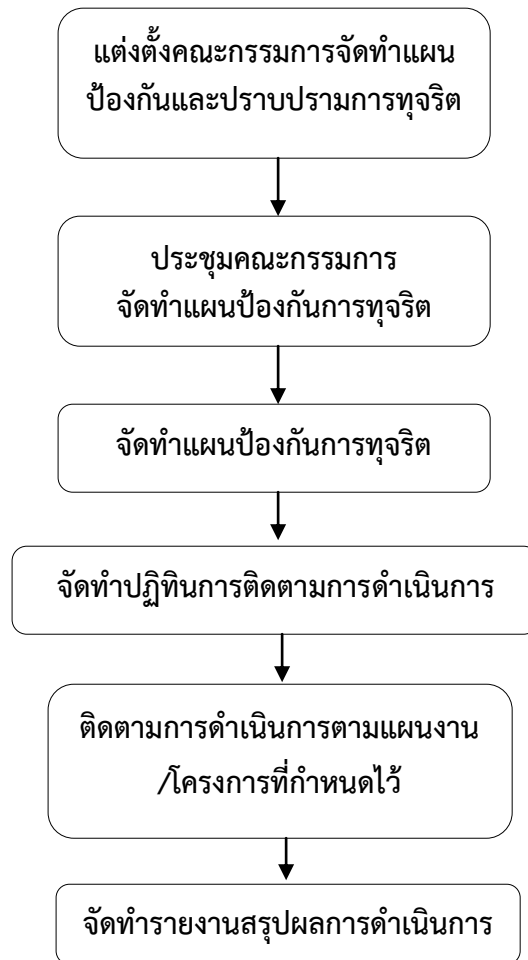
๑) มาตรการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต

๒) มาตรการป้องกันการรับสินบน

๓) มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

๔) มาตรการการใช้ดุลพินิจโดยในแต่ละมาตรการจะต้องเป็นแนวปฏิบัติของหน่วยงานให้อยู่ในรูปแบบของมาตรการคำสั่งแนวปฏิบัติ หรือประกาศทั้งนี้ต้องแจ้งให้ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาถือปฏิบัติ และต้องมีการรายงานการกำกับติดตามการดำเนินการป้องกันการทุจริตเป็นรายไตรมาส

๖.๒ Flow Chart การปฏิบัติงาน

๖.๓ มาตรฐานการปฏิบัติงาน

๖.๓.๑ มีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อป้องกันการทุจริตอย่างเป็นระบบ มีการขับเคลื่อนการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งมีการเผยแพร่ข้อมูลผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปทราบ ทั้งนี้ ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความยุติธรรมและเป็นกลางในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๖.๓.๒ มีการประกาศให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดทราบและถือปฏิบัติตามมาตรการในการป้องกันการทุจริต ทั้งนี้ ผู้ปฏิบัติงานต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ไม่มีส่วนได้เสีย หรือรับสินบนที่ส่อไปในทางทุจริต